

Detaljplan för

Fors kraftstation

del av Hillringsberg 4:23

Arvika kommun, Värmlands län

UNDERSÖKNING OM BETYDANDE MILJÖPÅVERKAN

KLARA
arkitekter

Allmänt

Syftet med undersökningen är att ta ställning till om ett genomförande av planförslaget kan antas leda till betydande miljöpåverkan. Om så är fallet ska en strategisk miljöbedömning göras som en del av planprocessen. Dokumentationen görs i en miljökonsekvensbeskrivning (MKB).

Skyldigheten att genomföra en undersökning om betydande miljöpåverkan regleras i 6 kap. 5–6 §§ miljöbalken. I 5 § miljöbedömningsförordningen redogörs för hur omständigheter som talar för eller emot en betydande miljöpåverkan ska identifieras.

Som stöd för undersökningen används en checklista där de vanligast förekommande typerna av miljöpåverkan bedöms.

Efter undersökningen ska kommunen i ett särskilt beslut avgöra om genomförandet av planen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan eller inte.

Då bedömningen sker i ett tidigt skede kan ny kunskap tillkomma under planprocessen, vilken kan innebära att bedömningarna i checklistan måste omvärderas och beslutet omprövas.

Plandata

Planens syfte

Syftet med planläggningen är att ändra markanvändningen för den gamla kraftstationen till bostad samt att den gamla maskinhallen kan användas som kontor och lager.

Planområdets läge och storlek

Planområdet är beläget i Fors, Glava och omfattar cirka 4700 m².

Röd avgränsning = Tänkt planområde. Bakgrundskarta: Lantmäteriet

Berörda fastigheter

del av Hillringsberg 4:23

Markägoförhållanden

Marken inom det berörda området är privatägd.

Gällande planer

I *Översiktsplan 2007*, som vann laga kraft 2008, anger kommunen att man i kommundelen Glava är positiv till privata initiativ till bebyggelse för boende och verksamheter, utifrån en lämplig markanvändning.

Det aktuella området omfattas idag av en detaljplan, *Fors 1:5*, fastställd 1950-07-12.

Planen anger industriändamål för den berörda delen.

Planens genomförandetid är utgången.

Planförutsättningar

Platsens förutsättningar och känslighet

Planområdet ligger i ett lantligt område med inslag av bostadshus. I den södra delen av fastigheten korsar en grusväg som leder till ett bostadshus väster om fastigheten. Området är idag ianspråktaget för industriändamål. Huvudbyggnaden, den gamla kraftstationen från 1920 är uppförd i rött tegel och ligger intill Glasälven. Kraftstationen är tagen ur drift. Vid ny planläggning kommer strandskyddet återinträda och gälla för området. Bygganden är i den södra delen uppförd i tre våningar, och i den norra delen finns en verkstadshall i en våning med högre takhöjd. Den nedersta våningen har valv med stora spröjsade fönster. Medan den södra delens övre våningar är uppförd med spröjsade rektangulära fönster. Inom planområdet finns en kulturhistorisk lämning, i form av en bytomt/gårdtomt.

Nuvarande miljöbelastning inom planområdet

Platsen för den gamla kraftstationen finns ett potentiellt förorenat område i riskklass 3. I äldre transformatorer fanns oljor innehållande PCB, vilket gör att det finns risk för att sådan olja kan ha läckt ut framför allt inne i byggnaden och tagits upp av byggmaterialet.

Nuvarande miljöbelastning från omgivningen

På fastigheten norr om planområdet finns ett miniavloppsreningsverk. Söder om vägen inom samma fastighet som planområdet finns en elnätsstation.

Checklista

Verksamheter eller åtgärder som ska antas medföra betydande miljöpåverkan

Medför planförslaget verksamheter eller åtgärder så att det ska antas medföra en betydande miljöpåverkan enligt 2 § miljöbedömningsförordningen:

Ja ( )

Nej (X)

kommentar -

Regleringar och erkända skyddsvärden

Får planförslaget negativ påverkan på följande regleringar eller erkända skyddsvärden:

3–4 kap. MB grundläggande hushållningsbestämmelser och riksintressen

Ja, betydande ( )

Ja ( )

Osäkert ( )

Nej (X)

kommentar Planförslaget tar inte i anspråk något sådant område som avses i 3 kap. 2–6 §§ miljöbalken. Vidare omfattas inte planområdet av några områden av riksintresse enligt 3 eller 4 kap. miljöbalken.

5 kap. MB miljökvalitetsnormer och miljökvalitetsförvaltning

Ja, betydande ( )

Ja ( )

Osäkert ( )

Nej (X)

kommentar Planområdet är redan ianspråktaget och har en begränsad utbredning. Planområdet ligger inom kommunalt verksamhetsområde för VA. Möjlighet till att ansluta fastigheten finns. Ett plangenomförande bedöms inte komma att påverka förutsättningarna för att uppfylla gällande miljökvalitetsnormer.

7 kap. MB skydd av områden

Ja, betydande ( )

Ja ( )

Osäkert ( )

Nej (X)

kommentar För den berörda delen av Glasälven gäller det generella strandskyddet om 100 meter från strandlinjen vid normalt medelvattenstånd. Planområdet ligger inom strandskyddat område.

Ett plangenomförande förutsätter att strandskyddet upphävs. Särskilda skäl bedöms föreligga och ett upphävande strider inte mot strandskyddets syften.

2–4 kap. KML fornminnen, byggnadsminnen och kyrkliga kulturminnen

Ja, betydande ( )

Ja ( )

Osäkert ( )

Nej (X)

kommentar Enligt Riksantikvarieämbetets Fornsök, finns en möjlig fornlämning inom planområdet, i form av en bytomt/gårdstomt. Detta har stämts av med länsstyrelsen som anger att det inte är en fornlämning utan en kulturhistorisk lämning och därmed inget som behöver ses över ytterligare under planarbetet. Vidare finns enligt Skogsstyrelsen, *Skog och historia*, en gammal hästdragen järnvägssträckning som gick från Hillringsbergs gård till trämassefabriken.

Nationella miljökvalitetsmål samt regionala och lokala miljömål

Ja, betydande ( )

Ja ( )

Osäkert ( )

Nej (X)

DP FORS KRAFTSTATION

kommentar Ett plangenomförande bedöms inte påverka förutsättningarna för att uppnå nationella miljö kvalitetsmål eller regionala och lokala miljömål.

Internationella konventioner

Ja, betydande ( ) Ja ( ) Osäkert ( ) Nej (X)

kommentar Inga sådana områden berörs.

Befolkning och människors hälsa

Får planförslaget negativa effekter på befolkning eller människors hälsa på grund av/med avseende på:

Buller eller vibrationer

Ja, betydande ( ) Ja ( ) Osäkert ( ) Nej (X)

kommentar Planområdet ligger ca 150 meter från väg 648. Med tanke på avståndet görs bedömningen att inga risker förknippade med trafikbuller föreligger.

Verksamheten i sig bedöms inte ge upphov till något verksamhetsbuller.

Översvämning

Ja, betydande ( ) Ja ( ) Osäkert ( ) Nej (X)

kommentar Marknivåerna är sådana att risk för påverkan av höga vattenstånd inte föreligger inom planområdet.

Geotekniska förhållanden

Ja, betydande ( ) Ja ( ) Osäkert ( ) Nej (X)

kommentar Enligt SGU:s översiktliga jordartskartor utgörs jorden inom området av berg med ytlager av morän. Marken klassas som fastmark. Kunskaperna från de översiktliga jordartskartorna bedöms tillräckliga för planskedet.

Utsläpp av miljö- eller hälsofarliga ämnen

Ja, betydande ( ) Ja ( ) Osäkert ( ) Nej (X)

kommentar Ett plangenomförande bedöms inte innebära att utsläppen av miljö- eller hälsofarliga ämnen ökar i någon nämnvärd omfattning.

Föroreningar

Ja, betydande ( ) Ja ( ) Osäkert ( ) Nej (X)

kommentar Inom planområdet finns ett potentiellt förorenat område i riskklassen 3.

Det har tidigare funnits ett träsliperi på platsen innan 1920 då kraftstationen byggdes. Kraftstationen togs ur drift före 1959 och transformatorerna flyttades till andra kraftstationer i närheten. I äldre transformatorer fanns oljor innehållande PCB, vilket gör att det finns risk för att sådan olja kan ha läckt ut framför allt inne i byggnaden och tagits upp av byggmaterialet. Om sådana föroreningar hittas vid ombyggnation kan de behöva saneras. På grund av att PCB-haltiga oljor har hanterats kan det även förekomma rester av dessa på andra ställen på platsen än inne i byggnaden.

Vid ett tidigt samtal med länsstyrelsen bestämdes därför att en besiktning av platsen behövdes för att veta hur man skulle gå vidare med eventuella markundersökningar vid ett planarbete. Miljöstaben på Arvika kommun har därför gjort en okulär besiktning

DP FORS KRAFTSTATION

och kommit fram till att det inte anses finnas något som påvisar att det skulle finnas någon markförorening och att man därför inte bedömer att en markundersökning behöver genomföras i samband med planarbetet..

Ljus, skarpt sken eller skugga

Ja, betydande ( ) Ja ( ) Osäkert ( ) Nej (X)

kommentar Ett plangenomförande bedöms inte kunna medföra några sådana risker.

Elektriska eller magnetiska fält

Ja, betydande ( ) Ja ( ) Osäkert ( ) Nej (X)

kommentar I anslutning till planområdet, precis söder om vägen som korsar fastigheten Hillringsberg 4:23, finns en elnätsstation. Kring elnätstationer förekommer magnetfält i någon omfattning. Dessa är dock kapslade och med tanke på att närmaste bostadsbyggnad ligger drygt 20 meter bort bedöms inga risker för människors hälsa föreligga.

Radon

Ja, betydande ( ) Ja ( ) Osäkert (X) Nej ( )

kommentar Planområde ligger inte i något område med en förhöjd radonrisk enligt Arvika kommuns radonkarta. Någon markradonundersökning har inte utförts inom planområdet.

Ansvar för att bedöma den faktiska radonrisken på varje byggplats och att vidta de skyddsåtgärder som erfordras åligger den som ska bygga, dvs. om inte markradonundersökning utförs ska byggnation ske i radonsäkert utförande. Detta kommer att bevakas i samband med bygglovsprövning.

Transporter eller hantering av farligt gods

Ja, betydande ( ) Ja ( ) Osäkert ( ) Nej (X)

kommentar Ingen av de närliggande vägarna är primära eller sekundära transportvägar för farligt gods.

Trafik eller trafiksäkerhet

Ja, betydande ( ) Ja ( ) Osäkert ( ) Nej (X)

kommentar Planläggningen bedöms inte generera i någon märkbar ökning av trafiken varför trafiksäkerheten inte bedöms påverkas av ett plangenomförande.

Övriga risk- och säkerhetsaspekter

Ja, betydande ( ) Ja ( ) Osäkert ( ) Nej (X)

kommentar Inga övriga risk- och säkerhetsaspekter har identifierats.

Övriga hälsoaspekter samt social hållbarhet

Ja, betydande ( ) Ja ( ) Osäkert ( ) Nej (X)

kommentar Ett plangenomförande möjliggör en användning av den gamla kraftstationen som bostäder, kontor och lager. Mera bostäder i Glava/Fors bidrar till upprätthållandet av den lokala servicen och kan minska behovet av pendling.

DP FORS KRAFTSTATION

Övrig miljöpåverkan från omgivningen

Ja, betydande ( ) Ja ( ) Osäkert ( ) Nej (X)

kommentar Ingen övrig påverkan av betydelse har identifierats.

Rekreation

Ja, betydande ( ) Ja ( ) Osäkert ( ) Nej (X)

kommentar Ett plangenomförande kan innebära att tillgången på friytor kommer att minska något. Tillgången till rekreatiomsområden är dock god inom närområdet.

Skyddade djur- och växtarter samt biologisk mångfald

Får planförslaget negativa effekter på djur- eller växtarter som är skyddade enligt 8 kap. miljöbalken eller biologisk mångfald i övrigt med avseende på:

Skyddade djur- eller växtarter

Ja, betydande ( ) Ja ( ) Osäkert ( ) Nej (X)

kommentar Det finns inga kända sådana värden inom planområdet utöver att en del av det omfattas av det generella strandskyddet, se punkten 7 kap. MB skydd av områden ovan. Området är delvis redan exploaterat och ianspråktaget.

Biologisk mångfald eller övriga höga naturvärden

Ja, betydande ( ) Ja ( ) Osäkert ( ) Nej (X)

kommentar Det finns inga kända sådana värden inom planområdet. Se under rubriken 7 kap. MB skyddade områden.

Hushållning med den fysiska miljön

Får planförslaget negativa effekter på mark, jord, vatten, luft, klimat, landskap, bebyggelse, kulturmiljö eller den fysiska miljön i övrigt på grund av/med avseende på:

Förändrad mark- eller vattenanvändning

Ja, betydande ( ) Ja ( ) Osäkert ( ) Nej (X)

kommentar Markanvändningen kommer att ändras från industri till bostäder, kontor och lager med rivningsförbud på befintlig kraftverksbyggnad. I övrigt kommer bara komplementbyggnader i begränsad omfattning att kunna uppföras. Denna markanvändning bedöms innebära en likvärdig hushållning med den fysiska miljön jämfört med tidigare gällande plan.

Stads- eller landskapsbild

Ja, betydande ( ) Ja ( ) Osäkert ( ) Nej (X)

kommentar Den befintliga gamla kraftstationen ges rivningsförbud samt varsamhetsbestämmelser. Bedömningen görs att stadsbilden i stort sett kommer att vara oförändrad efter ett plangenomförande.

Bebyggelse

Ja, betydande ( ) Ja ( ) Osäkert ( ) Nej (X)

kommentar Se **Stads- eller landskapsbild** ovan.

DP FORS KRAFTSTATION

Kulturmiljö

Ja, betydande ( ) Ja ( ) Osäkert ( ) Nej (X)

kommentar Den befintliga kraftstationen kommer skyddas i och med planläggningen genom varsamhetsbestämmelser samt rivningsförbud.

Luft eller klimat

Ja, betydande ( ) Ja ( ) Osäkert ( ) Nej (X)

kommentar Mot bakgrund av det geografiska läget, låga bakgrunds nivåer och omständigheterna i övrigt bedöms inte luftkvaliteten komma att påverkas i nämnvärd grad.

Ett plangenomförande bedöms inte heller innebära några andra förändringar som varaktigt kan påverka luftkvaliteten eller klimatet.

Grund- eller ytvatten

Ja, betydande ( ) Ja ( ) Osäkert ( ) Nej (X)

kommentar Området kommer att anslutas till de kommunala ledningsnäten. Dagvattnet kommer att omhändertas och renas på ett betryggande sätt innan det når recipienten. Bedömningen görs att risken för negativ påverkan på grund- och ytvatten är mycket liten.

Hushållning med material, råvaror och energi

Får planförslaget negativa effekter på hushållningen med material, råvaror eller energi på grund av/med avseende på:

Material eller råvaror

Ja, betydande ( ) Ja ( ) Osäkert ( ) Nej (X)

kommentar -

Energi

Ja, betydande ( ) Ja ( ) Osäkert ( ) Nej (X)

kommentar Kraftstationen togs ur drift 1959.

Planförslaget bedöms inte få några andra negativa effekter på miljön än de som redovisats ovan.

Ekosystemtjänster

Finns behov av att utveckla eller bevara områdets möjlighet att leverera följande typer av ekosystemtjänster:

Försörjande

Ja, betydande ( ) Ja ( ) Osäkert ( ) Nej (X)

kommentar Berörs ej.

Reglerande

Ja, betydande ( ) Ja ( ) Osäkert ( ) Nej (X)

kommentar Berörs ej.

DP FORS KRAFTSTATION

Kulturella

Ja, betydande ( )

Ja ( )

Osäkert ( )

Nej (X)

kommentar Berörs ej.

Stödjande

Ja, betydande ( )

Ja ( )

Osäkert ( )

Nej (X)

kommentar Berörs ej.

Motiverat ställningstagande

Sammanfattning

Planens tänkbara effekter bedöms vara begränsade. Planens huvudsakliga effekt bedöms vara att Fors gamla kraftstation som är planlagd för industri tas i stället i anspråk för bostäder, lager och kontor. Genom att varsamhetsbestämmelser införs innebär att den gamla kraftstationens arkitektoniska och kulturhistoriska värden långsiktigt tryggas.

Ställningstagande

Med hänsyn till ovan redovisade omständigheter bedömer kommunen att ett genomförande av planförslaget inte kan antas innebära betydande miljöpåverkan. Med anledning av detta kommer inte någon strategisk miljöbedömning, med tillhörande miljökonsekvensbeskrivning, att göras.

Undersökningen är granskad av Miljöstaben 2022-01-24.

Samråd har skett med Länsstyrelsen i Värmlands län 2021-02-09.

Karlstad

2022-01-24

Axel Lönnqvist

planförfattare

KLARA arkitekter

Södra kyrkogatan 6

Tel 054-19 03 30

